

Scherpenberg bestaat voornamelijk uit gevarieerd bos met in- en uitheemse houtsoorten. Er staan veel spontaan opgekomen douglasbomen. Majuba bestaat uit licht heuvelachtig bosgebied met veel grove den en in de oudere bosgedeelten onderbegroeiing van berken, struik- en kraaiheide, dopheide, korstmossen, blauwe en rode bosbes.

Scherpenberg en Majuba maakten vroeger deel uit van de onafzienbare Woldbergse Heide, tussen Epe, Tongeren en 't Harde. Rond 1850 is begonnen met het herbebossen van het gebied. Na diverse pogingen is men omstreeks 1915 drastisch te werk gegaan. Tot vijftig à zestig centimeter diepte is het gebied omgespit en vervolgens beplant met grove den. Gelders Landschap & Kasteelen (GLK) heeft een deel van het gebied in 1980 verworven van de familie Doedes Breuning ten Cate. Sindsdien is het nog aanzienlijk uitgebreid, onder andere door aankopen van de erven Kusters.

Wandelroutes

In het gebied zijn twee wandelroutes uitgezet:

- Een gele route van ca. 6 km (nummers 1 t/m 10).
- Een rode route van ca. 3 km (nummer 1, 11 en 12).

1 Bosreservaat

Scherpenberg en Majuba zijn gedeeltelijk aangewezen als bosreservaat, er wordt niet ingegrepen. Verspreid ziet u diverse open plekken. Hier is halverwege de jaren '90 gekapt om een natuurlijker uitgangssituatie te creëren. Ook uitheemse boomsoorten (exoten) als douglas en lariks zijn toen verwijderd. Op de open plekken zijn her en der enkele winterseiken geplant. Inmiddels is er veel natuurlijke verjonging aanwezig van grove den en berk en krijgt het bos steeds meer een natuurlijk karakter. Ook dood hout hoort daarbij. Veel planten en dieren zijn afhankelijk van dood hout, denk bijvoorbeeld aan paddenstoelen.

2 Grove dennen

Het grove dennenbos aan weerszijden van het pad is niet aangeplant, maar spontaan ontstaan uit natuurlijke opslag op de voormalige heide. Er staan grillig gevormde vliegdenen van verschillende leeftijden. Ook dit deel van het gebied is bosreservaat. Natuurlijke ontwikkelingen en processen krijgen hier alle ruimte.

3 Exoten

Hier eindigt het bosreservaat. Op deze plek zijn exoten als douglas gekapt, zodat zij zich niet kunnen uitzaaien en de overhand kunnen krijgen in het bosreservaat.

4 Multifunctioneel

Het deel van het bos waar u nu doorheen loopt is multifunctioneel. Hier is ruimte voor natuur, recreatie en houtproductie. Ook exoten hebben een plaats in dit bos. GLK streeft eraan het bos hier natuurlijker te maken, met meer inheemse loofbomen en meer structuurvariatie.

5 Edelherten

Op Scherpenberg en Majuba komen reeën, wilde zwijnen en ook edelherten voor. Zogenaamde 'veegbomen' laten zien waar de edelherten hun soms wel 10 kilo wegende gewei langs hebben geschuurd. Als het gewei in juli volgroeid is begint de huid eromheen af te sterven. Het fluwelige vel laat los, er komen vliegen op af en de franjes beginnen te jeuken. Door met hun gewei langs bomen te schuren proberen ze de vellen kwijt te raken. Met het schone, harde gewei zijn ze klaar voor de jaarlijkse bronsttijd in september/oktober. En als die weer achter de rug is valt het hele gewei eraf, in februari/maart. Een nieuw exemplaar groeit vanzelf weer aan.

6 Beuken

Naast naaldbomen komen op Scherpenberg en Majuba ook steeds meer loofbomen voor. U loopt hier door een beukenbos. Naast soorten als eik, berk en lijsterbes is ook de beuk inheems.

7 Toekomstbomen

In het gebied ziet u bomen die gemarkeerd zijn met een stip. De bomen met een blauwe stip zijn 'toekomstbomen'. Dit zijn mooie, gezonde exemplaren die gespaard worden. Bij een dunning worden bomen die een nog betere boom in de weg staan eruit gehaald. De beste bomen krijgen meer licht en groeiruimte en worden daardoor dikker. Het bos is hierdoor beter bestand tegen stormen en insectenaantasting.

Door het bos te dunnen valt er ook meer licht op de bodem waardoor er ook een struiklaag en een kruidenbegroeiing kan ontstaan. Het bos wordt daardoor fraaier en soortenrijker.

8 Wilde zwijnen

U ziet hier wissels en wroetplekken van wilde zwijnen. Wilde zwijnen gaan meestal met de hele familie (rotte) samen op zoek naar eten. Al wroetend en gravend speuren ze in de bosbodem naar voedsel. Hun favoriete voedsel bestaat vooral uit wortels van loofbomen en varens, grassen, vruchten en mast (eikels en beukenootjes). Ook dierlijk voedsel zoals jonge zoogdieren en larven en insecten behoren tot hun menu.

9 Grafheuvels

Voor u ziet u één van de drie grafheuvels in het gebied. Onze verre voorouders markeerden de graven van overledenen door het opwerpen van een heuvel. De grafheuvels op Scherpenberg en Majuba dateren uit de bronstijd en zijn tussen de 2000 en 5000 jaar oud. Veel grafheuvels werden oorspronkelijk opgeworpen op markante punten in een open landschap. In de loop der eeuwen zijn ze echter vaak overwoekerd met bomen en struiken. De grafheuvels worden zoveel mogelijk vrij gehouden van begroeiing.

10 Celtic Fields

Noordoostelijk van de grafheuvels in het bos, richting parkeerplaats, liggen enkele zogenaamde Celtic Fields. Deze akkertypen van ca. 40 bij 40 meter en omringd met wallen waren in gebruik vanaf het begin van de IJzertijd, rond 800 v.Chr., tot enkele eeuwen na Christus. De tand des tijds heeft de akkertjes grotendeels verborgen, ze zijn moeilijk te traceren, maar als u goed kijkt, kunt u de wallen nog als lichte golvingen in het bos zien.

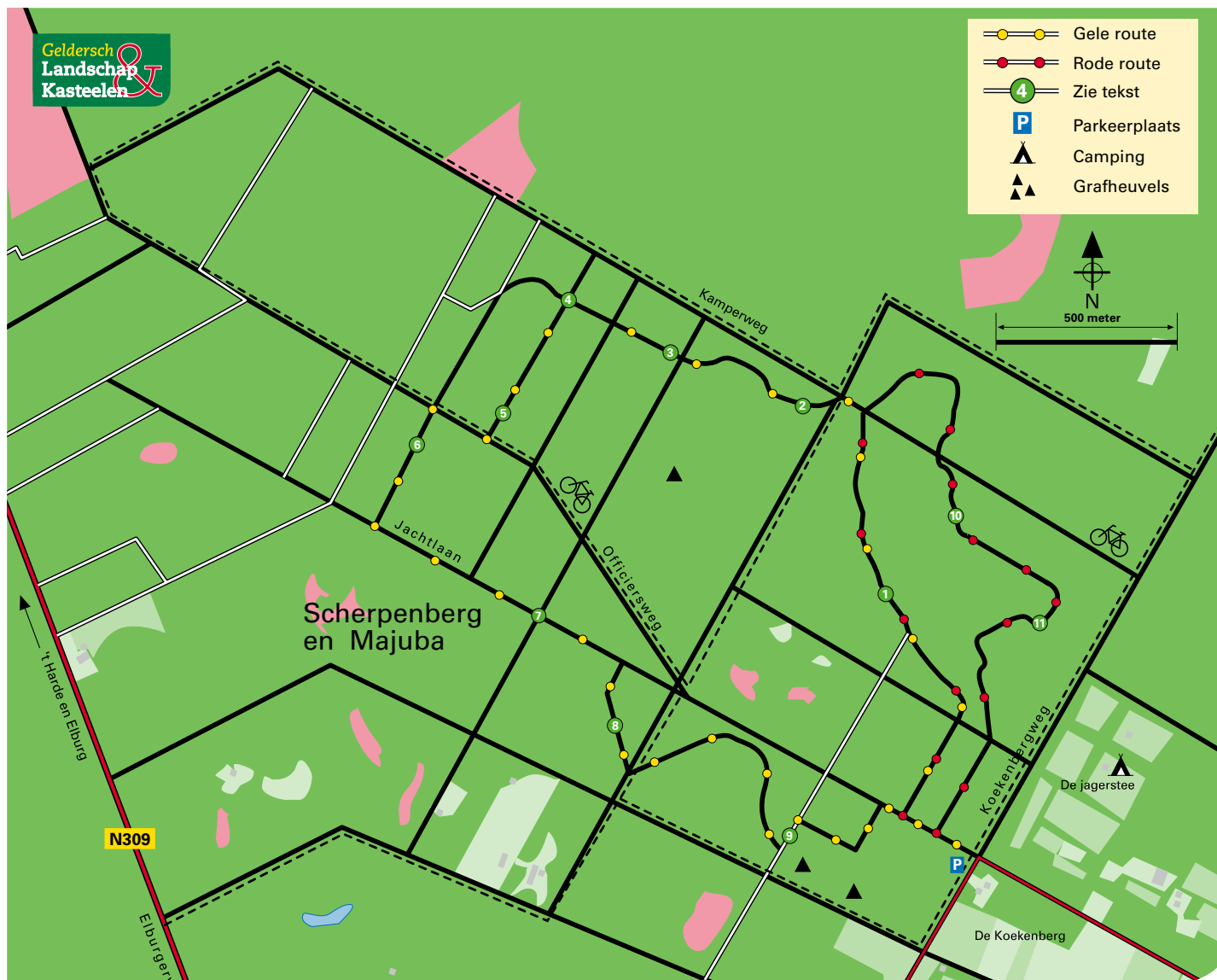
11 Goede dekking

Ondanks dat hier vrij veel wandelaars en fietsers komen, leven in dit deel van het gebied wilde zwijnen, reeën en ook

edelherten. Doordat de begroeiing vrij dicht is vinden ze hier een goede dekking. Overdag rusten de dieren hier in en tegen de schemer worden ze actief.

en Majuba

Honden

Aangelijnd toegestaan.

Toegankelijkheid

Het gebied is opengesteld voor wandelaars en fietsers op wegen en paden, van zonsopkomst tot zonsondergang.

De (onverharde) wandelroutes zijn niet geschikt voor rolstoelen en kinderwagens.

Bereikbaarheid

Openbaar vervoer

Niet bereikbaar met het openbaar vervoer.

Eigen vervoer

op de A50 afslag Epe richting Nunspeet. Na 2 km op de Tongerense weg afslaan naar de Koekenbergweg.

Geldersch Landschap & Kasteelen

Postbus 7005

6801 HA Arnhem

Telefoon (026) 355 25 55

(kantooruren)

info@glk.nl

Word ook donateur!

Kijk op www.glk.nl

© GLK, dec. 14

wandelfolder

www.glk.nl

